

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2014

KNOKKEN VOOR WAT KWETSBAAR IS

Verkiezingsprogramma
2014-2018
GroenLinks Nieuwegein

<http://nieuwegein.groenlinks.nl>

Hoofdstuk 1: De groene gemeente.....	5
A. Behoud en versterking van de groene ruimte.....	6
B. Klimaat- en energiebeleid dat het verschil maakt.....	7
C. Milieuvriendelijke mobiliteit: ruim baan voor fiets en OV.....	8
D. Een schone en gezonde gemeente.....	9
E. Naar een duurzaam waterbeheer.....	10
F. Werk maken van dierenwelzijn.....	11
Hoofdstuk 2: De sociale gemeente.....	12
A. Sociaal beleid: meedoen mogelijk maken en hulp aan kwetsbaren.....	13
B. Zorg en Welzijn.....	14
C. Duurzame economie en werk.....	15
D. Wijkvoorzieningen en sociale cohesie: Vernieuwen en verzelfstandigen.....	15
E. Jeugd en Jeugdzorg: betrokken en verantwoordelijk.....	16
F. Onderwijs: centrum voor brede ontplooiing.....	16
G. Beweging en gezondheid.....	17
H. Kunst en cultuur horen erbij.....	17
I. Wonen.....	18
Hoofdstuk 3: De open gemeente.....	19
A. Vertrouwen in inwoners.....	20
B. Dienstverlening is klantvriendelijk.....	20
C. De gemeente is transparant en integer.....	21
D. De gemeentelijke organisatie.....	21
E. Openbare Orde en Veiligheid.....	22
F. Internationaal: denk mondiaal, handel lokaal.....	23
G. Betrokkenheid van iedereen.....	23

GROENLINKS

KNOKKEN VOOR WAT KWETSBAAR IS

De titel van ons verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen op 19 maart geeft aan dat GroenLinks Nieuwegein de komende jaren op zal komen voor alles wat tussen wal en schip dreigt te vallen. Of dit nu gaat om mensen, natuur of dieren, GroenLinks Nieuwegein wil ervoor zorgen dat in deze huidige tijd van bezuinigingen en een terugtrekkende overheid niet alleen economische waarde, maar ook andere waarden zichtbaar blijven en beschermd worden.

Dit betekent dat we willen blijven investeren in duurzaamheid o.a. door het scheppen van groene banen en het voeren van sociaal beleid: groen en sociaal horen bij elkaar. In Nieuwegein staan we voor behoud van het groen en verduurzaming van bestaande en nieuwe gebouwen: gebruik van nieuwe duurzame energiebronnen en beperking van de CO2-uitstoot. De leefbaarheid van de directe woonomgeving is voor inwoners van groot belang, hier hoort ook heel duidelijk een gezonde groene omgeving bij. Maar ook de rol van inwoners bij het maken van plannen moet meer centraal gesteld worden waarbij aanwezige kennis en ervaring optimaal ingezet kunnen worden.

In ons verkiezingsprogramma vindt u een groot aantal onderwerpen en actiepunten waar onze toekomstige fractie de komende 4 jaar mee aan de slag gaat.

Met de steun van de kiezer werken we samen aan een duurzame toekomst voor Nieuwegein.

Cora Coster - Voorzitter GroenLinks Nieuwegein
Erna Kotkamp - Lijsttrekker GroenLinks Nieuwegein

De kandidaten

Foto Johan Nebbeling.

Niet op de foto: Marieke Schouten (lijstnummer 3)

Knokken voor wat kwetsbaar is

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van GroenLinks Nieuwegein voor 2014-2018. Net als voorgaande jaren is deze weer ingedeeld op 3 pijlers: groen, sociaal en open. Pijlers die opnieuw in de huidige tijd van groot belang zijn om ervoor te zorgen dat kwetsbare belangen van zowel mens en dier, cultuur en natuur niet tussen wal en schip komen te vallen.

Nieuwegein staat de komende jaren voor zware opgaven: meer taken uitvoeren met minder geld. Drie belangrijke taken worden naar de gemeente overgeheveld: de Participatiewet en WMO vanuit de rijksoverheid en de Jeugdzorg vanuit de provincie. Met deze overhevelingen, ook wel de drie transities genoemd, wordt ook geld meegegeven. Het is echter nu al duidelijk dat dit geld niet afdoende is om deze taken op dezelfde wijze uit te voeren als nu wordt gedaan. Dus naast de transitie zelf, ligt hier ook nog eens een taak om te bezuinigen. Dit brengt veel risico's met zich mee juist voor groepen die al kwetsbaar zijn. GroenLinks Nieuwegein is echter op zoek naar manieren om ervoor te zorgen dat deze transities een positieve uitwerking krijgen. Een dergelijke transitie kan namelijk ook als katalysator werken om een cultuurverandering te bewerkstelligen binnen Nieuwegein waar we al jaren voor pleiten: het bieden van maatwerk en het (beleidsmatig en financieel) creëren van ruimte en ondersteuning voor inwonersinitiatieven (van top-down naar bottom-up). Om ervoor te zorgen dat de dienstverlening op niveau komt en blijft en ook financieel haalbaar is, is samenwerking met andere gemeenten nodig. De eerste stappen zijn hierin al genomen met de WIL (Werk en Inkomen Lekkroom) waarin Nieuwegein met IJsselstein, Lopik, Vianen en Houten een gezamenlijke sociale dienst voeren. Hier zijn duidelijk de kinderziekten nog niet uit, maar de eerste tekenen van een positieve cultuuromslag bij het Nieuwegeinse deel worden wel langzaam zichtbaar.

Voor alle transities geldt voor GroenLinks dat voor inwoners vooral de positieve effecten voelbaar moeten worden en dat zo veel mogelijk zo dicht mogelijk bij de bewoners wordt georganiseerd.

Dit geldt natuurlijk ook voor onze fysieke omgeving. Hierin is en blijft groen van groot belang: een groene gemeente is gezond, prettig om in te wonen. In groen kun je bewegen of juist ontspannen, sociale contacten opdoen of juist tot rust komen.

Groen levert een belangrijke bijdrage aan een prettig woon- en vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijven. Door meer groen ben je beter bestand tegen (en beperk je) de klimaatverandering.

Groen heeft een enorme waarde, die niet in geld is uit te drukken. In deze tijden van bezuinigingen en financiële krapte durven we als GroenLinks echter te blijven kiezen voor kwaliteit die op lange termijn houdbaar is: 'groene kwaliteit'. En hier hoort uiteraard ook het 'grijze' groen bij zoals duurzame energie en mobiliteit.

Als altijd staat voor GroenLinks solidariteit en respect voor verschillende belangen voorop. Kwetsbare belangen van zowel mens en dier, cultuur en natuur kunnen rekenen op onze inzet! De oude GroenLinkse leus "Knokken voor wat Kwetsbaar is" kan in deze tijden waarin geld en groei als hoogste goed gezien worden, weer opnieuw uit de kast gehaald worden!

In het voorliggende programma wordt dan ook per hoofdstuk ingegaan op wat en hoe we dit willen bereiken. Elk hoofdstuk heeft een korte inleiding met daarin wat meer achtergrond over de situatie in Nieuwegein en de visie van GroenLinks hierop.

Dit wordt gevolgd met een groot aantal punten die deze visie ondersteunen. Sommige punten zijn heel concreet en praktisch, andere zijn wat meer algemeen en dienen meer als richtlijn. Dit laatste is bewust gedaan omdat inzichten soms nog aan het veranderen zijn en we ons niet bij voorbaat willen vastleggen aan een bepaalde vorm. Uitgangspunt is dat het programma zich richt op het gewenste resultaat en de visie die hier uitspreekt.

Zo kiezen we bijvoorbeeld voor het benoemen van minder milieuvriendelijke auto's in het algemeen en niet bij voorbaat al voor een hybride of elektrisch exemplaar. Uitgangspunt is echter wel dat afhankelijk van inzichten en context altijd voor de meest milieuvriendelijke variant gekozen zal worden. Maar welke dit zal zijn, zal kunnen variëren.

Ook is een aantal punten niet specifiek over hoe we iets willen aanpakken. Dit heeft ermee te maken dat we dit soms nog niet weten, maar ook met wet- en regelgeving en de stand van de techniek die aan het veranderen zijn. In sommige situaties zal nader onderzoek gedaan moeten worden naar wat in welke situatie het meest optimale resultaat geeft.

DE GROENE GEMEENTE

Zoals in de inleiding al genoemd is groen belangrijk; door groen worden wijken leefbaarder en is het dus van groot belang dat alle wijken voldoende groen krijgen en/of houden. Dit betekent dat GroenLinks wil dat er **niet meer gebouwd wordt in de groene ruimte van Nieuwegein**. Een eventuele uitbreiding aan woonruimte kan onder andere opgevangen worden door kritisch te kijken naar het ruimtebeslag. Een goed begin is hier al mee gemaakt door leegstaande kantoorpanden te transformeren naar woningen. Maar hier kan nog creatiever mee omgegaan worden: leegstaande gebouwen kunnen ook voor andere functies ingezet worden zoals inpandige stadslandbouw of bijvoorbeeld als werkruimtes voor kunstenaars. Een compacte stad waarin mensen wonen, werken en ontspannen in hun eigen buurt, houdt de wijken levendig en zuinig. Daardoor is er minder verkeer en dat is direct energiewinst.

In geen geval zal GroenLinks de plannen ondersteunen om te gaan bouwen in en aan Park Oudegein.

De Helmkruid aan de rand van Park Oudegein waar bouwplannen voor zijn.

Het **onderhoud van de groene en grijze openbare ruimte** moet worden verbeterd. Het grootste deel van het onderhoud wordt momenteel uitbesteed. GroenLinks pleit ervoor dat de gemeente op adequate en professionele wijze hier beter toezicht op houdt. Met name de naleving van de Flora en Fauna wet vraagt hierin extra aandacht. Naast handhaving blijft voorlichting aan en medewerking van Nieuwegeinse inwoners een belangrijke rol spelen bij het krijgen en behouden van een schone en veilige gemeente.

Om de leefbaarheid voor mens, dier en natuur in Nieuwegein ook op langere termijn te waarborgen wil GroenLinks dat al het gemeentelijk beleid streng getoetst wordt op de gevolgen voor flora en fauna en de kwaliteit van lucht, geluid en water. Bij negatieve gevolgen zullen alternatieven gezocht moeten worden. Op deze manier kunnen we ervoor zorgen dat Nieuwegein een groene, schone en duurzame gemeente wordt en blijft waar onze (klein)kinderen met plezier opgroeien.

Dit betekent ook dat Nieuwegein als eiland tussen een aantal snelwegen hard zal blijven werken aan een goede **luchtkwaliteit**. Helaas is de luchtvervuiling van de snelwegen iets dat lokaal maar beperkt aangepakt kan worden. We blijven ons echter landelijk en lokaal inzetten voor schonere auto's, meer 80 kilometer zones op de snelweg en een verbeterd openbaar vervoer.

Door durf te tonen en te improviseren kunnen we ruimte creëren (letterlijk en figuurlijk) om innovatieve trajecten in de gemeente te laten ontstaan, waar meer kan en mag, en waar geëxperimenteerd kan worden met goede ideeën. Het project Duurzaam Nieuwegein is hier een goed voorbeeld van en dit ondersteunt GroenLinks van harte. In dit project worden **inwoners meer betrokken bij hun eigen leefomgeving** en worden de 'duurzame-wijdoen-het-zelvers' met elkaar verbonden, letterlijk en figuurlijk.

Dierenwelzijn wordt dankzij de aanjagende functie van GroenLinks serieus genomen en er ligt nu een actieplan dierenwelzijn. Hierdoor is onder andere het vervoer en opvang van zwerfdieren goed geregeld en is ook op andere gebieden meer aandacht voor dierenwelzijn. GroenLinks pleit er echter voor om een helder en samenhangend beleid te formuleren waarin als uitgangspunt de intrinsieke waarde van het dier wordt genomen. Alle situaties die met dieren te maken hebben, moeten aan dit beleid getoetst kunnen worden. Voorbeelden hiervan zijn het voorkomen en bestrijden van plaagdieren of evenementen met dieren.

A. Behoud en versterking van de groene ruimte

1. Wij willen dat bestaand groen blijft. De laatste stukken overgebleven groen mogen wat ons betreft niet worden bebouwd. Dus ook geen woningbouw aan de rand van Park Oudegein. Ook uitbreiding van sportvoorzieningen ten koste van openbaar groen wordt tegengegaan.
2. Het oude wielterrein in Galecopperzoom wordt een beschermd natuurterreintje. GroenLinks ziet wel mogelijkheden tot medegebruik door de realisering van passende activiteiten; zoals een verkeerstuin en andere spel- en leermogelijkheden met een geluidsarme uitstraling. We vinden dat grootschalige evenementen hier niet op hun plaats zijn.
3. Park Oudegein is de groene long van Nieuwegein. Hier moet zeer zuinig mee omgegaan worden waarbij een zorgvuldige balans tussen ecologische en recreatieve waarde van groot belang is.
4. We zien graag dat de nieuwe binnenstad een groenere uitstraling krijgt: meer bomen of bloembakken en bankjes in de buurt die ook als ontmoetingsplek voor jong en oud kunnen fungeren. Het Stadsplein wordt vergroend waarmee dit ook beter aansluit op Park Oudegein.
5. Zelfbeheer van het groen dat in het kader van Nieuwegein Groen is ontstaan, wordt meer gestimuleerd met middelen en/of advies. Ook initiatieven zoals de Kruidentuin in Batau Zuid worden door de gemeente ondersteund en waar nodig beschermd.
6. We willen dat er een inventarisatie komt waar in Nieuwegein goede plekken zijn voor stadslandbouw (*urban farming*) en het aanleggen van gezamenlijke 'moestuinen'. Dat voedsel op deze wijze dicht bij de inwoners komt is onder andere van belang vanwege minder vervoerskosten, minder energieverbruik en/of contact tussen klant en producent.
7. Parken, bermen en oevers worden ecologisch beheerd om de natuurwaarde en biodiversiteit binnen de gemeente weer op peil te brengen.
8. Door (woning)bouw worden veel groene gebieden steeds meer van elkaar gescheiden. Om zowel flora als fauna de ruimte te geven, willen we dat de grotere groene gebieden opnieuw op elkaar aangesloten worden zodat ook biodiversiteit wordt verbeterd. Hierbij willen we zo veel mogelijk extra groene ruimte creëren.
9. GroenLinks wil dat de gemeente strengere eisen gaat stellen bij het uitbesteden van het groenonderhoud en dit beter controleert dan de afgelopen jaren is gebeurd. Hierbij moet biodiversiteit, bescherming van dieren en hun leefgebieden voorop gesteld worden.
10. Bij wortelopdruk worden niet automatisch bomen gekapt, maar in plaats daarvan willen we dat zoveel mogelijk gekeken wordt of de groeiomstandigheid van de boom verbeterd kan worden. Bij nieuwe aanplant moet dan ook rekening gehouden met mogelijke wortelopdruk en andere groeiomstandigheden.
11. Bomen worden beter beschermd door bijvoorbeeld in de huidige bomenverordening de voorwaarden (zoals boomdikte) voor een kapvergunning uit te breiden.
12. Groen is van groot belang voor de levenskwaliteit van buurten. Hier moet dan ook meer prioriteit voor komen, met name bij achtergebleven buurten.
13. (Basis)scholen stimuleren we om (weer) groene schoolpleinen te creëren en schooltuintjes aan te leggen.
14. We kiezen voor natuurlijk groenbeheer: onkruidbestrijding wordt op een duurzame wijze uitgevoerd. Nieuwegein stopt onmiddellijk met het gebruik van gif bij onkruidbestrijding.

Park Oudegein

Het huidige experiment waarbij schapen worden gebruikt voor het bijhouden van grote groene stroken wordt gehandhaafd en waar mogelijk uitgebreid.

15. Vanwege de enorme waarde van bijen willen we dat de gemeente de plaatsing van bijenkorven stimuleert.

B. Klimaat- en energiebeleid dat het verschil maakt

1. In aansluiting op het streven van andere gemeenten zoals Apeldoorn, Haarlem en Den Haag, willen we dat Nieuwegein uiterlijk in 2030 een klimaatneutrale stad is. In 2014 wordt hier een plan van aanpak voor geformuleerd. In een klimaatneutrale stad leidt het energieverbruik binnen de gemeentegrenzen per saldo niet tot uitstoot van CO₂ of andere broeikasgassen.
2. Nieuwbouw- en renovatieprojecten zoals de verschillende kantoortransformaties worden voorbeelden van duurzaam bouwen. Ze zijn energiezuinig én voldoen ook aan alle eisen op gebied van woonkwaliteit, als comfort, gezondheid, veiligheid, betaalbaarheid, toegankelijkheid en levensloopbestendigheid.
3. In navolging van de in 2008 aangenomen GroenLinks motie en de nota Duurzaam Bouwen, stimuleert de gemeente dat binnen bestaande bouw meer gedaan wordt aan isolatie, dubbel glas, spaarlampen, zonneboilers voor warm water, warmte-koude-opslag en andere besparende maatregelen:
 - 3.1. De bestaande afspraken worden uitgebreid zodat eigenaren van woningen en bedrijfsgebouwen van de gemeente een duurzaamheidslening kunnen krijgen tegen een lage rente voor milieuvriendelijke maatregelen (bijvoorbeeld isolerende beglazing, vegetatiedak, zonnepanelen, warmte/koudeopslag, kleine windturbine).
 - 3.2. We zien graag dat de gemeente prestatieafspraken maakt met woningcorporaties over energiebesparende maatregelen en duurzame energieopwekking in de bestaande (vooral oudere) woningen. Dat is in het belang van het milieu én bespaart huurders een hoop geld.
 - 3.3. We gaan een scan doen waar zonnepanelen (veilig) geplaatst kunnen worden in de openbare ruimte (bijvoorbeeld bus- en tramhaltes, verlichte reclamezuilen).
4. We bevorderen eigen initiatieven op het gebied van energiebesparing. Ondernemers en georganiseerde burgerinitiatieven die energie willen besparen worden door de gemeente ondersteund met kennis en bij de vergunningverlening.
5. We zien graag dat de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft als het gaat om energiebesparing en toepassing van duurzame energie: de eigen organisatie moet al in 2015 energieneutraal zijn. Op gemeentelijke gebouwen (gemeentehuis, scholen, sporthal, zwembad, etcetera) en installaties komen zonnepanelen en kleine windturbines. Voor eigen gebruik koopt de gemeente alleen groene stroom in.
6. Het overmatig verlichten van wegen, gebouwen, sportvelden, reclamemasten, etc. wordt teruggedrongen, waarbij we ons hard maken om in het huidige gemeentelijk lichtplan meer evenwicht te creëren tussen veiligheid door verlichting, energiebesparing en lichthinder. Ontwikkelingen op het gebied van slimme verlichtingstechnieken worden permanent gevolgd en waar mogelijk geïmplementeerd. Er wordt onderzocht of lantaarnpalen overdag opgeladen kunnen worden voor 's nachts.
7. Bedrijventerreinen (zoals Het Klooster) worden daadwerkelijk duurzaam ingericht: energieneutraal van opzet.

Vegetatiedak van de raadzaal

8. We zien kansen in regionale samenwerking bij klimaatbeleid. We zien graag dat de gemeente nauwer gaat samenwerken met de regiogemeenten hierin; dit is niet alleen effectiever maar ook goedkoper.
9. Bedrijven zijn wettelijk verplicht rendabele energiemaatregelen te nemen. De gemeente controleert of dit echt gebeurt.
10. We willen dat mobiliteit vanuit energiezuinig oogpunt wordt benaderd. Zie het volgende punt (C) met het hoe en wat.

C. Milieuvriendelijke mobiliteit: ruim baan voor fiets en OV

1. GroenLinks ziet graag dat de gemeente fietsgebruik stimuleert:
 - 1.1. Voetgangers en fietsers krijgen prioriteit bij de inrichting van verkeersstromen in en naar het centrum. Er wordt zeer kritisch gekeken naar de verkeersveiligheid van fietsers en voetgangers bij de net afgeronde herinrichting van de Noordstedeweg en deel van de Batauweg
 - 1.2. De fietsverbindingen met buurgemeenten worden verbeterd.
 - 1.3. Waar mogelijk, bijvoorbeeld bij de kruising Batauweg – Wijkerslootweg, worden verkeerslichten fietsvriendelijk afgestemd, met secondentickers die de wachttijden aangeven en met regensensoren waardoor fietsers niet zo lang in de regen hoeven te wachten.
 - 1.4. De huidige inventarisatie van de gemeente met fietsknelpunten wordt kritisch bekeken in samenspraak met inwoners en de Fietsersbond. Er wordt een duidelijke mogelijkheid gecreëerd waar inwoners betrokken worden bij de verbetering van fietspaden en stallingmogelijkheden.
 - 1.5. Bij het strooien in de winter krijgen de hoofd fietsroutes net als de voetpaden prioriteit.
 - 1.6. Het aantal onbewaakte stallingmogelijkheden wordt fors uitgebreid bij openbare voorzieningen, maar vooral in de binnenstad bij het Stadhuis en theater de Kom.
 - 1.7. Naast fietsenrekken komen er ook fietsparkeervakken, die ook door scooters en bakfietsen kunnen worden gebruikt.
2. We willen aantrekkelijk openbaar vervoer;
 - 2.1. Mensen met een U-pas kunnen gebruik maken van gratis openbaar vervoer.
 - 2.2. Er komt betere aansluiting van het OV met de aangrenzende steden.
 - 2.3. De gemeente werkt actief mee met een eventuele aanleg van een spoorlijn Almere-Utrecht-Breda
 - 2.4. Het fiets- en voetgangerspontje tussen Vianen en Nieuwegein blijft gehandhaafd.
 - 2.5. De gemeente intensificeert het stimuleren van het gebruik van OV en fiets onder de eigen werknemers.
 - 2.6. We maken ons sterk voor (gratis) wifi in de bus en tram. Daarmee wordt het aantrekkelijker om met de bus en tram naar school of werk te gaan.

Het initiatiefvoorstel van GroenLinks voor meer verkeersveiligheid rondom scholen leidde tot veiligere schoolroutes.

3. We vinden het beperken van overlast en luchtvervuiling door auto's belangrijk:
 - 3.1. Er moet evenwicht komen tussen de behoefte aan parkeerruimte en de eisen die wij stellen aan een leefbare openbare ruimte en milieu.
 - 3.2. De overlast en toename van onveilige situaties door geparkeerde auto's moet beperkt worden onder andere door een effectievere handhaving van het parkeerbeleid.
 - 3.3. Stimuleren van minder milieuvriendelijke auto's door bijvoorbeeld het continueren van het faciliteren van oplaadpunten van elektrische auto's.
 - 3.4. De gemeente heeft in haar eigen wagenpark minder milieuvriendelijke auto's en stimuleert autodelen en carpoolen. Hiervoor worden op verschillende strategische locaties parkeerplaatsen gereserveerd.
 - 3.5. Streekbussen gaan rijden op duurzame energie.
 - 3.6. Op de ontsluitingswegen zoals op de AC Verhoefweg en de 's Gravenhoutseweg (S115) naar een wijk bevorderen we de doorstroming door bijvoorbeeld plaatsing van doseer- en verkeerslichten, aanleg van rotondes en verlagen van de maximumsnelheid.
 - 3.7. In navolging van de nieuwbouw voor bedrijven, zullen strikte normen worden opgenomen bij nieuwbouw voor woonbestemming in het bestemmingsplan en de bouwvergunning voor het handhaven en realiseren van voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein.
 - 3.8. De maximumsnelheid van 30 km/uur in woonwijken wordt handhaafbaar door betere fysieke maatregelen.
 - 3.9. Er komen experimenten om wijkgedeeltes met smalle straten autovrij te maken. Hierdoor komen er ook plekken waar kinderen veilig kunnen spelen.

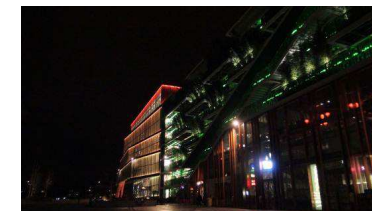
D. Een schone en gezonde gemeente

1. We willen dat het afsteken van vuurwerk door particulieren wordt ontmoedigd:
 - 1.1. De verkoop van vuurwerk wordt beperkt tot oudejaarsdag.
 - 1.2. Er komt in de week voor oud en nieuw een speciaal meldnummer om overlast van vuurwerk te melden.
 - 1.3. Locaties voor het afsteken van vuurwerk door particulieren worden verder beperkt.
 - 1.4. Voorlichting over waar wel en niet vuurwerk afgestoken kan worden, wordt verbeterd, gecombineerd met een strenge handhaving.
 - 1.5. Op Oudejaarsnacht verzorgt de gemeente zelf een centrale vuurwerkshow.

GroenLinks Nieuwegein is één van de initiatiefnemers van het landelijke vuurwerkmeldpunt. Dankzij aanbevelingen op basis van dit meldpunt is de handhaving bij vuurwerkoverlast verbeterd.

2. We vinden dat zwerfafval nog verder kan verminderen:
 - 2.1. Er komt een Meldpunt Groot (Zwerf)Afvval; illegaal gedumpt groot (zwerf)afval wordt binnen twee dagen opgeruimd waarbij direct een onderzoek wordt gestart naar de dumpers. De gemeente blijft meedoen aan de jaarlijkse Landelijke Opschoondag
 - 2.2. Samen met bewoners, scholen, wijknetwerken en andere organisaties houden we een opruimactie in de eigen buurt. Ook het zwerfvuil in de natuur wordt opgepakt
 - 2.3. Om inwoners medeverantwoordelijk te maken voor het schoonhouden van de wijken, wordt het project Zwerfafval Pakkers uitgebreid.
3. Geluidsoverlast moet zo veel mogelijk voorkomen worden:
 - 3.1. We werken verder aan het verminderen van geluidsoverlast door het verkeer door verder toepassen van geluidsarm asfalt, snelheidsbeperking en geluidsschermen
 - 3.2. Er wordt meer prioriteit gegeven aan het controleren van geluidsoverlast door bedrijven en het handhaven van de regels.
 - 3.3. Evenementen die geluidsoverlast veroorzaken worden zo veel mogelijk geweerd.

4. Ook willen we minder lichthinder:
 - 4.1. Door maatregelen als betere inrichting en vermindering van de verlichting willen we lichthinder tegengaan en daarmee ook energie sparen
 - 4.2. We stoppen met het 's avonds en 's nachts verlichten van beeldbepalende gebouwen zoals het Stadhuis en de Kom
5. We zien kansen in de benadering dat restafval grondstof wordt:
 - 5.1. Papieren luiers worden apart ingezameld (via een speciale container bij de crèches en verpleeghuizen).
 - 5.2. Hergebruik van 'oude spullen' wordt gestimuleerd in nauwe samenwerking met kringloopbedrijven, kringloopwinkels en het Repair-Café.
 - 5.3. De gemeente intensificeert het stimuleren van burgers en bedrijven om afval te scheiden zodat dit verbetert ten opzichte van het landelijk gemiddelde.
 - 5.4. De gemeente gaat kartonnen drankverpakkingen samen met het oud papier inzamelen.
 - 5.5. De gemeente stimuleert het zelf composteren van groen afval door het goedkoop verstrekken van compostvaten.
 - 5.6. Ook de nieuwe binnenstadbewoners moet het makkelijker gemaakt worden afval goed te scheiden. Er zal gekeken worden naar het plaatsen van (ondergrondse) containers

De verlichte Kom en parkeergarage

E. Naar een duurzaam waterbeheer

1. De watervisie, die raadsbreed is aangenomen, moet beter geïmplementeerd en uitgevoerd worden.
2. GroenLinks wil graag dat de gemeente in overleg gaat met Rijkswaterstaat en de brancheorganisaties voor scheepvaart voor het stimuleren van schonere brandstof voor schepen.
3. We zien graag dat regenwater niet meer via het riool wordt afgevoerd. Waar mogelijk wordt het vastgehouden in de bodem (door bv afkoppeling) of afgevoerd naar vijvers of kanalen.
4. De gemeente voert een actief beleid om woonschepen aan te sluiten op de riolering
5. We realiseren alternatieve, tijdelijke waterbergingslocaties (parkeergarages, sportvelden, vijvers in parken) om de wateroverlast bij extreem hevige regenbuien te kanaliseren.
6. We zien graag dat de gemeente inwoners gaat stimuleren bewust met water om te gaan en start bijvoorbeeld (opnieuw) een regentonnenactie en blijft dit permanent onder de aandacht brengen.
7. Om water te besparen stimuleert de gemeente het gebruik van 'grijs water', hemelwater en waterloze toiletten.

Wateroverlast na regenval. Foto www.pen.nl

DE SOCIALE GEMEENTE

F. Werk maken van dierenwelzijn

1. Wij willen dat het huidige beleid van vervoer en opvang van zwerfdieren tweejaarlijks wordt geëvalueerd.
2. Het huidige honden(poep)beleid wordt opnieuw onder de loep genomen waarbij de nadruk ligt op het zorgen voor voldoende goede, schone en veilige losloopgebieden voor honden. De hondenbelasting wordt opnieuw ingevoerd om dit te financieren.
3. We zien graag dat de gemeente bezitters van huisdieren aanmoedigt een cursus te volgen, waarin ze goed leren omgaan met hun huisdier. Dit kan onder andere gebeuren door betere voorlichting en het faciliteren van organisaties die dit bieden.
4. De gemeente stimuleert het chippen van huisdieren om zo zwerfdieren te voorkomen.
5. We willen dat er meer wordt gedaan op het gebied van voorlichting over dierenwelzijn. Onder andere door middel van goede, bijgehouden webpagina's waar inwoners informatie over diverse gerelateerde onderwerpen vandaan kunnen halen. Naast het MEC zal ook het Natuurkwartier en de kinderboerderij hier een grotere rol in kunnen spelen.
6. GroenLinks pleit voor het opnemen van dierenwelzijn als voorwaarde voor het gunnen van opdrachten voor beheer in de openbare ruimte.
7. We zien graag dat de gemeente inwoners informeert en stimuleert om tuinen vogelvriendelijk te maken.
8. GroenLinks zal blijven pleiten voor een maai- en kapverbod tussen 15 maart en 15 juli om broedende vogels en andere dieren met jong hun rust te geven (zie ook punt A9).
9. Ervaren overlast door in de vrije natuur levende dieren (zoals bruine en zwarte (huis)rat, de huismuis, konijnen, duiven en ganzen) wordt op diervriendelijke manier aangepakt.
10. De gemeente stimuleert een diervriendelijk consumptiebeleid onder ambtenaren en gemeentelijke diensten.
11. De gemeentelijke organisatie zorgt ervoor dat de door de gemeente gebruikte schoonmaakmiddelen proefdiervrij en milieuvriendelijk zijn.
12. In het gemeentelijk rampenplan worden maatregelen opgenomen voor de opvang van dieren.

Lijsttrekker Erna Kotkamp met werkgroep Dierenrechten en Tweede Kamerlid Jesse Klaver op anti-megastallen manifestatie

Nieuwegein is een rijke gemeente waar veel zaken goed gaan, maar waar ook nog zeker ruimte is voor verbetering. De huidige tijd van crisis en het overhevelen van rijksoverheid taken naar de gemeente brengt risico's met zich mee, maar biedt ook kansen.

Voor de gemeente Nieuwegein moet dat betekenen dat bij het doorvoeren van de - wellicht noodzakelijke- veranderingen de positie van de inwoners daarbij centraal staat.

We moeten alert blijven dat de kloof tussen rijk en arm niet groter wordt en dat de aanwezige welvaart voldoende wordt gedeeld. De inwoners aan de onderkant van de samenleving verdienen extra aandacht en zorg.

Iedereen moet kansen krijgen om zich te ontplooiën, op eigen niveau, op basis van eigen wensen.

Zoals reeds in de inleiding genoemd staat Nieuwegein de komende jaren voor een pittige opgave. De gemeente krijgt er een aantal taken bij zoals de uitvoer van de Jeugdzorg, de gevolgen van de nieuwe Participatiewet en de AWBZ. Deze zogenaamde **transities** gaan echter ook gepaard met flinke bezuinigingen dus er moet meer als ooit tevoren zeer zorgvuldig omgegaan worden met verschillende kwetsbare groepen in onze stad. De uitvoering van deze nieuwe taken moet uitgaan van eigen mogelijkheden, verantwoordelijkheid en samenwerking.

GroenLinks gaat er vanuit dat ieder mens iets kan en wil, en dat mensen zich verantwoordelijk voelen voor elkaar. Het is goed als mensen elkaar ondersteunen en hun zorg en welzijn onderling regelen; dat er een meer zelfredzame, solidaire samenleving ontstaat. Samenredzaamheid in wijken en buurten, waarbij ook 'zorgvragers' en ouderen een actieve bijdrage kunnen blijven leveren aan de samenleving. Maar zelfredzaamheid vraagt ook om een lokale overheid die investeert om het zelfstandig functioneren van inwoners mogelijk te maken en zorgt voor goede randvoorwaarden hiervoor. Bijvoorbeeld door gerichte hulp, het creëren van ontmoetingsplekken of het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers. Een gemeente

die samen met haar inwoners zoekt naar een passende oplossing van hun problemen. Zij zijn daarbij het uitgangspunt, niet het aanbod van allerlei instellingen. Deze ontzorging stelt mensen in staat om hun eigen leven vorm te geven. Daarbij verliezen we niet uit het oog dat de meest kwetsbare mensen onvoorwaardelijk de zorg krijgen die zij nodig hebben.

De stijgende werkloosheid baart ons grote zorgen. Het midden- en kleinbedrijf is belangrijk voor de **werkgelegenheid** en draagt bij aan de leefbaarheid van Nieuwegein. Daarom houden we zeker oog voor de belangen van het MKB. Ook de spreiding van de middenstandsbedrijven over heel Nieuwegein is daarbij van belang.

De **woningmarkt** zorgt ook op lokaal niveau al enige tijd voor zorgen. De doorstroming is ook in Nieuwegein niet goed terwijl er wel doorgebouwd wordt. GroenLinks wil graag dat er eerst gekeken gaat worden naar de behoefte en mogelijkheden op zowel de korte als lange termijn en wil niet per definitie uitgaan van de noodzaak van verdere groei. We willen eerst kijken naar de mogelijkheden van ombouwen.

Ook blijkt Nieuwegein steeds ongezonder te worden. Dit zal op termijn steeds grotere problemen met zich meebrengen dus **bewegen en gezondheid** zijn cruciaal. GroenLinks ziet dan ook graag dat er voldoende mogelijkheden zijn om zowel binnen als buiten aan sport te doen. Hierbij zal de nadruk liggen op goed toegankelijke vormen van breedtesport waarin verschillende groepen mensen zich thuis voelen.

Kortom: GroenLinks Nieuwegein wil voor iedereen kansen op een volwaardig inkomen, betaald werk, goed onderwijs, passende huisvesting, en een veilige woon- en leefomgeving. Ook gelijkwaardige toegang tot sport en kunst en cultuur horen in dit rijtje.

Hieronder geven wij een dwarsdoorsnede van maatregelen waarmee we dit willen bereiken. De lijst is niet compleet; we reserveren ruimte om samen met de inwoners te blijven zoeken naar nieuwe mogelijkheden.

A. Sociaal beleid: meedoen mogelijk maken en hulp aan kwetsbaren

1. Wij willen meer mensen duurzaam aan het werk en minder mensen langdurig in een uitkering via gerichte arbeidsbemiddeling of scholing. Met elke cliënt wordt een ontwikkelingsplan gemaakt. Maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid worden gestimuleerd als middel naar werk en als maatschappelijk doel:
 - 1.1. Mensen zijn gebaat bij één aanspreekpunt en krijgen daarom een eigen coach die zorgt voor dienstverlening op maat.
 - 1.2. Mensen die vanuit een uitkering een bedrijf willen beginnen, worden hierin ondersteund door (gedeeltelijk) behoud van uitkering en (tijdelijke) vrijstelling van de sollicitatieplicht
 - 1.3. Mensen die bezig zijn met een scholings - en maatschappelijk activeringstraject worden goed begeleid bij het solliciteren. Indien de sollicitatieplicht een barrière vormt voor een goed verloop van dit traject, kan hier tijdelijk en onder bepaalde voorwaarden vrijstelling voor gegeven worden. Ook mensen met een uitkering kunnen onder bepaalde voorwaarden en tijdelijk vrijgesteld worden van sollicitatieplicht.
 - 1.4. De verplichting die in de nieuwe Participatiewet is opgenomen om vrijwilligerswerk te doen, dient niet naar de letter maar naar de geest van de wet te worden uitgevoerd. In Nieuwegein gaan we er vanuit dat mensen gestimuleerd worden om vrijwilligerswerk te doen en op deze wijze draagvlak te creëren voor positieve deelname daaraan.
 - 1.5. Voor mensen die (nog) geen kans op betaald werk maken, zoekt de gemeente naar alternatieven: scholing, participatiebanen, seniorenbanen, leerwerkplekken, stageplaatsen en/of vrijwilligerswerk. Deze alternatieven sluiten aan bij de ambities en mogelijkheden van werkzoekenden.
 - 1.6. Met het bedrijfsleven maken we afspraken over het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
 - 1.7. De gemeente organiseert een adequaat aanbod voor jongeren die gebruik willen maken van hun recht op een leer- en werkplek.
 - 1.8. De gemeente zorgt ervoor dat er voldoende beschutte werkplaatsen blijven en stimuleert bedrijven en instellingen om uitvoering te geven aan de verplichting zoals die in de Participatiewet staat.

GroenLinks heeft aangedrongen op effectiever bestrijden van armoede. Op ons aangeven is er bovenwettelijk aandacht voor armoede en is Stichting Urgente Noden opgericht.

2. GroenLinks wil een verbeterde aanpak in de schulden- en armoedeproblematiek.
 - 2.1. Het armoedebeleid van de gemeente Nieuwegein wordt voortgezet en waar mogelijk versterkt. Er komen extra inspanningen om alle potentiële doelgroepen die in aanmerking komen voor het sociaal beleid ook daadwerkelijk te bereiken.
 - 2.2. Schulden, vooral door achterstallige woonlasten zoals huur en energie, moeten worden voorkomen. Jaarlijks voert de gemeente een preventiecampagne en stimuleert deelname aan cursussen voor budgetteren.
 - 2.3. Het project Complex Multiprobleem Gezinnen van Nieuwegein wordt gecontinueerd. In dit project worden (kwetsbaar) huishoudens met meerdere problemen door één regievoerder ondersteund. Deze helpt het leven weer op orde te brengen en regelt de samenwerking met bijvoorbeeld het maatschappelijk werk, de woningcorporatie en de welzijnsinstelling. Hier zal gebruik gemaakt worden van verschillende methodieken die maatwerk mogelijk maakt. Wel moeten de taken van handhaving en hulpverlening gescheiden blijven.
 - 2.4. Via –onder andere- wijkteams blijft de gemeente alert op stille armoede en zorgmijders en tracht inwoners op te sporen –die om welke reden dan ook- aarzelen om gebruik te maken van de aangeboden zorg.
 - 2.5. De gemeente blijft participeren in Stichting Urgente Noden Nieuwegein. Deze stichting zet zich in bij acute financiële nood.

3. We willen een actieve inkomensondersteuning: een sluitend stelsel van minimaregelingen tot 120 procent (kwijschelding gemeentelijke belastingen, langdurigheidtoeslag, bijzondere bijstand, noodfonds e.d.):
 - 3.1. Minimaregelingen kunnen met een enkelvoudige, simpele procedure worden aangevraagd en worden meteen verstrekt (één aanvraagformulier voor alle regelingen; een sneloket).
 - 3.2. Mensen worden proactief ondersteund bij het aanvragen van allerlei voorzieningen, toelages en regelingen.
 - 3.3. Het gebruik van minimaregelingen wordt bevorderd door gerichte communicatie met doelgroepen en maatschappelijke instellingen (leerkrachten, thuiszorg, huisartsen), buurtgerichte activiteiten en thuisgesprekken.
 - 3.4. De huidige gemeentelijke website wordt verbeterd met toegankelijke actuele informatie voor burgers en professionals. De huidige website met de interactieve sociale kaart moet goed bijgehouden worden.
4. We willen dat de gemeente voorkomt dat uitgeprocedeerde asielzoekers illegaal op straat belanden. Dit kan onder andere door goede contracten te sluiten met aanbieders van opvang.
5. GroenLinks vindt het belangrijk dat de gemeente de integratie en inburgering van (erkende) vluchtelingen ondersteunt en bevordert. Dit gebeurt onder andere door gebruik te maken van vernieuwende scholingsmethoden, maar ook om ruimte te laten voor andere activiteiten gericht op bevorderen van participatie.
6. Wij willen dat de U-pas gehandhaafd blijft en actief wordt ingezet op uitbreiding van het aanbod.

B. Zorg en Welzijn

1. GroenLinks wil dat bij het vormgeven van de transitie van AWBZ van landelijk naar lokaal ervoor gezorgd wordt dat de indicatiestelling met grote zorgvuldigheid gebeurt.
2. Informatievoorziening in het zogenaamde transitieproces (AWBZ en Jeugdzorg) is van groot belang; we willen dan ook dat inwoners op heldere en transparante wijze worden betrokken en geïnformeerd.
3. Mensen met een beperking, waaronder patiënten met chronisch- en/of psychosociale problemen, ontvangen die zorg (ondersteuning) die passend is om aan de samenleving te kunnen blijven meedoen of thuis te kunnen blijven wonen. Wij willen dat zorg een doel heeft.
4. De benadering van de gemeente is oplossingsgericht en niet zorggericht. Standaardoplossingen bestaan niet meer en er wordt niet automatisch doorverwezen naar verdere specialisatie. Centraal staat: mensen doen datgene zelf wat ze zelf kunnen. Het gaat om het bevorderen van zelfredzaamheid - en als het systeem meewerkt, kunnen mensen heel veel zelf. Maar het wordt geregeld voor mensen die het niet zelf kunnen. We laten mensen - met een verwijzing naar hun 'eigen verantwoordelijkheid' - niet aan hun lot over.
5. Bij aanvragen voor zorg wordt altijd (binnen enkele werkdagen) een huisbezoek gebracht. Samen met de aanvrager wordt bekeken welke ondersteuning nodig is, gebaseerd op wat iemand zelf niet meer kan, wat de omgeving (familie, vrienden, buurt) eventueel met hulp kan bijdragen, en welke professionele hulp zo nodig moet worden ingeschakeld. De gemeente heeft hierbij een 'compensatieplicht'.

Tweede Kamer lid Linda Voortman en Eerste Kamer lid Marijke Vos bij een zorgdemonstratie

6. De huisbezoeken worden uitgevoerd door getrainde en goed opgeleide personen die onafhankelijk van de gemeente deze taak uitvoeren. Zij hebben het mandaat om indicaties te stellen voor veel voorkomende, eenvoudige voorzieningen. Ook zijn zij het vaste aanspreekpunt die de inzet en betrokkenheid van eventuele andere hulpverleners organiseren. Eén keer per jaar wordt bij iedereen van boven de zeventig/tachtig jaar een regulier huisbezoek afgelegd.
7. Wij vinden het belangrijk dat er een goed signaleringsnetwerk is: maak met sociale dienst, artsen, zorgverleners, welzijnswerkers, onderwijzers, buurtcomités, vrijwilligers e.a. afspraken over melding van zorgsituaties aan de gemeente, waarna een huisbezoek kan volgen.
8. Omdat bij het verstrekken van de PGB al heel veel voorwaarden zijn gesteld, hoeft de belanghebbende zich over de besteding van het PGB achteraf niet te verantwoorden. Dit voorkomt veel bureaucratie en kosten. Wij willen dat Nieuwegein zich daarom beperkt tot regelmatige steekproeven om fraude tegen te gaan.
9. Een eigen bijdrage maakt de inwoners bewust van de waarde van de zorg en van de kosten. Wij pleiten daarom voor een rechtvaardige, (financiële) eigen bijdrage. De gemeente vraagt, waar wettelijk toegestaan, een passende (inkomensafhankelijke) financiële eigen bijdrage voor (individuele) zorg en voor het aanpassen van een woning.
10. Een eigen bijdrage hoeft niet altijd financieel te zijn, maar kan ook in natura. Wij gaan uit van de eigen kracht van mensen: 'Waar ben jij goed in en kun je ons daarin helpen?' Dit is voor GroenLinks altijd een open vraag, niet iets wat is af te dwingen. Wel willen we mensen prikkelen, uitdagen en stimuleren, zodat inwoners zelf willen participeren en bijdragen aan onze gemeente.

C. Duurzame economie en werk

1. GroenLinks vindt in de breedte dat er een verandering komen naar een duurzame economie waarin ondernemers op positieve wijze gestimuleerd worden.
2. Wijk economie wordt gestimuleerd door (klein) ondernemerschap aan huis. De gemeente stimuleert hulp bij het opstarten van een eigen onderneming, maar draagt ook zorg voor de leefbaarheid in de buurt door bv beperkingen op te leggen aan het parkeren van bedrijfsauto's op openbare parkeerplaatsen
3. Elke twee jaar wordt samen met de bedrijvenorganisaties een ruilmarkt voor banen en huizen, voor mensen die elders werken en wonen in Nieuwegein en omgekeerd, georganiseerd.
4. GroenLinks zou graag zien dat er bedrijfsverzamelgebouwen komen voor kleine, startende ondernemers.
5. Microkredieten voor startende ondernemers blijven beschikbaar waarbij gestreefd wordt dit meer bij banken te gaan onderbrengen.

D. Wijkvoorzieningen en sociale cohesie: Vernieuwen en verzelfstandigen

1. GroenLinks wil dat bewonersorganisaties en wijkplatformen vanaf het begin proces partner zijn bij het opzetten en vormgeven van de organisatie van zorg, welzijn en WMO. Uitgangspunt is onderlinge solidariteit en een werkwijze die tegemoet komt aan de specifieke kenmerken van de specifieke wijk en reeds bestaande initiatieven. Wij vinden het van groot belang dat de gemeente hierin een faciliterende rol heeft en niet vanuit de eigen organisatie stuurt.
2. Wij willen dat bij het wijkgericht werken het gemeentepersoneel actief betrokken wordt bij het vormgeven van deze nieuwe werkwijze. De gemeente zal een meer faciliterende rol

moeten innemen en meer maatwerk moeten kunnen leveren.

3. Voor zorg en welzijn voorzieningen en activiteiten vindt GroenLinks het van belang dat in tegenstelling tot voorgaande jaren, de raad de kaders vaststelt. De uitvoering wordt aanbesteed waarbij dit regelmatig geëvalueerd wordt. Hierbij vinden we het van groot belang dat er een evenwicht zit tussen flexibiliteit en diversiteit zonder dat dit continuïteit in gevaar brengt.

E. Jeugd en Jeugdzorg: betrokken en verantwoordelijk

1. Tijdens de transitie van de Jeugdzorg van provincie naar gemeente, zal continuïteit van zorg gewaarborgd moeten worden. GroenLinks vindt dat geen enkele jongere de dupe mag worden van deze verandering. Ook vinden we het onacceptabel als er wachtlijsten ontstaan.
2. Iedere jongere krijgt de hulp die nodig is – en ook tijdig specialistische hulp. Er komt een 'uitrukmentaliteit' bij de gemeente: bij problemen gaan we zo snel mogelijk oplossingsrichtingen opstarten. Wij willen niet dat de gemeente weken (of maanden) wacht voordat er iets gebeurt.
3. In de jeugdzorg staat de persoonlijke benadering voorop (maatwerk) en de hulp wordt zoveel mogelijk op wijk- of gemeentelijk niveau georganiseerd. De betrokken professionals krijgen meer handelingsvrijheid en bureaucratie wordt tegengegaan.
4. GroenLinks wil dat er uitgegaan zal worden van 1 gezin 1 plan waarbij verschillende instanties constructief samenwerken om tot een effectieve aanpak voor een gezin te komen
5. Kinderen/jongeren in een probleemsituatie en ook hun ouders hebben zelf een stem in de aanpak van de jeugdzorg.
6. We willen dat jongeren zorgeloos kunnen opgroeien in hun eigen omgeving. Er moet ingezet worden op het voorkomen van problemen op latere leeftijd. De gemeente ondersteunt jongeren en kinderen als ze problemen hebben.
7. Jongeren worden door de gemeente actief uitgedaagd om positieve initiatieven te nemen en worden in staat gesteld om hun ideeën uit te voeren.
8. Het functioneren van de huidige Jongerenraad wordt geëvalueerd waarbij de Jongerenraad meer betrokken wordt bij de lokale politiek en daadwerkelijk inspraak krijgt.
9. Problemen met hangjongeren worden met jongeren en omwonenden opgelost. We willen naar oplossingen zoeken, met praten, ruimte bieden en grenzen stellen, afspraken, toezicht (jongerenwerkers, politie), alternatieve activiteiten organiseren en straffen bij misdrijven.
10. Bij de decentralisatie van de Jeugdzorg wordt de knip eruit gehaald tussen de zorg voor 0-4 en 5-19 jarigen. GroenLinks is hier voorstander van en vindt dat de gemeente (eventueel met haar regionale samenwerkingspartners) kijkt welke organisatie hier het meest geschikt voor is en legt dit aan de raad voor in een vroegtijdig stadium.

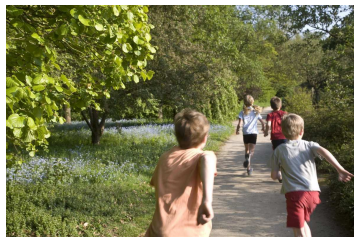
F. Onderwijs: centrum voor brede ontplooiing

1. GroenLinks wil dat de gemeente er op toe ziet dat er voldoende aanbod is aan voorschoolse educatie en (naschoolse) opvang, zodat kinderen een goede start kunnen maken.
2. Er is tijdige signalering van gedrags- en leerproblemen en actie hierop. Dit om te voorkomen dat leerlingen onnodig achterop raken, gaan spijbelen en vroegtijdig de school verlaten.

3. Wij streven naar een pluriform aanbod aan onderwijs dat past bij de behoefte van Nieuwegein.
4. GroenLinks wil graag dat op alle scholen voorlichting wordt gegeven over discriminatie en diversiteit.
5. Gezinnen waarvoor de schoolkosten (zoals een pc) problematisch zijn, worden zoveel mogelijk ondersteund via de bijzondere bijstand en Stichting Leergeld.
6. Het schoolverzuim wordt verder teruggedrongen. Wij willen dat de gemeente initiatieven ondersteunt om aangepast onderwijs aan te bieden voor potentiële vroegtijdige schoolverlaters.
7. Iedere jongere en jongvolwassene tot 27 jaar behaalt in principe een startkwalificatie.
8. Voor diegene voor wie dit mogelijk is, zoekt de gemeente samen met de scholen en de werkgevers naar mogelijkheden om de toeleiding naar werk te vergemakkelijken. De gemeente zorgt daarvoor ook binnen de eigen organisatie en stimuleert anderen dit ook te doen.
9. We zien graag dat scholen betrokken worden bij sociaal-maatschappelijke onderwerpen in Nieuwegein zoals:
 - a) het instellen van een gekozen jongerenraad
 - b) de stedenbanden
 - c) duurzaamheidsdoelen zoals fairtrade en sustainable development

G Beweging en gezondheid

1. We stimuleren iedereen om te gaan sporten en sporten moet voor iedereen mogelijk zijn.
2. De samenwerking tussen sportverenigingen onderling en met bijvoorbeeld het onderwijs, de naschoolse opvang, fitnesscentra en zorginstellingen wordt gestimuleerd.
3. Gelet op de toename van overgewicht onder kinderen en jongeren, vinden we een inzet op deze doelgroep op zijn plaats
4. We willen dat er meer sportmogelijkheden komen voor mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking.
5. De inkomensgrens zoals deze met de U-pas is geregeld wordt opgetrokken zodat meer mensen met korting kunnen gaan sporten. Kinderen van U-pas houders kunnen tegen gereduceerd tarief sporten.
6. GroenLinks wil dat de gemeente actief zorgt dat groepen die weinig bewegen, meer gaan bewegen. Dit moet laagdrempelig en dicht in buurt georganiseerd worden.
7. We willen dat in het aanbod van buitenschoolse activiteiten door kinderopvang, onderwijs, zorginstellingen ook sportelementen zitten.
8. Tussen het Centrum voor Jeugd en Gezin en de sportverenigingen willen we meer uitwisseling van informatie zodat jongeren beter begeleid kunnen worden.

H. Kunst en cultuur horen erbij

1. Nieuwegein heeft veel lokaal potentieel van kunstenaars en creatieve inwoners; we willen dat dit optimaal benut wordt.

2. Het lokale cultuuraanbod wordt gepromoot waarbij nieuwe culturele experimenten worden ondersteund.
3. We willen dat het cultuuraanbod betaalbaar wordt voor mensen met een kleine beurs. Via de U-pas moet er een ruime mogelijkheid zijn voor mensen om van diverse culturele activiteiten te genieten. Ook moeten de entreprijzen en aanbod van Theater de Kom dusdanig zijn dat kunst- en cultuurvoorstellingen voor niemand een drempel hoeven te vormen.
4. Meer aandacht voor kunst- en cultuureducatie. Om jongeren enthousiast te maken voor kunst en cultuur, is het belangrijk dat hiervoor aandacht is in het onderwijs. De gemeente blijft culturele en kunstzinnige vorming op de scholen stimuleren.
5. Cultureel erfgoed is belangrijk: het maakt deel uit van onze geschiedenis. We willen dan ook dat de gemeente hier op een bewuste wijze mee omgaat en hier zo min mogelijk op bezuinigt.

GroenLinks diende een motie om het beschermd dorpsgezicht Jutphaas verder uit te breiden. Deze werd helaas niet aangenomen

I. Wonen

1. GroenLinks wil dat er een realistische inventarisatie en lange termijn visie van de woonbehoefte in Nieuwegein komt. Hierbij worden zorgvuldig lokale belangen afgewogen tegen regionale belangen.
2. Indien er gebouwd en/of sprake is van transformatie mag het totale woningaanbod in Nieuwegein niet onder de 30% sociale huur- of koopwoningen komen.
3. Als de mogelijkheid zich biedt, willen we dat zo veel mogelijk gestreefd wordt naar gemêleerde wijken.
4. De gemeente blijft starters op de woningmarkt steunen, ongeacht leeftijd.
5. Waar mogelijk worden woningen zodanig aangepast dat mensen er (zo lang mogelijk) zelfstandig in kunnen blijven wonen.
6. Met de woningcorporaties willen we afspreken dat zij ondanks de rijksbezuinigingen blijven zorgen voor genoeg betaalbare woningen.
7. Met woningcorporaties maken we afspraken om woningen voor 2020 naar gemiddeld energielabel B te krijgen. Sociale huurders besparen hierdoor op de woonlasten.
8. We zijn grote voorstander van het huidige beleid om kantorenleegstand tegen te gaan. Met name de kantoortransformaties zijn succesvol en we zien graag dat dit wordt voortgezet.

DE OPEN GEMEENTE

GroenLinks staat voor een open gemeente. Dit houdt in dat de gemeente er is voor haar inwoners. Betrokkenheid moet worden beloofd en initiatieven van inwoners moeten serieus genomen worden. De gemeente faciliteert en stimuleert initiatieven en zorgt ervoor dat inwoners tijdig kunnen meepraten en meebeslissen over hun woonomgeving. Zij moeten daadwerkelijk en onverkort **invloed** hebben. Dit betekent ook helderheid in wanneer, waar en hoeveel invloed kan worden uitgeoefend en dat helder is wie waarvoor verantwoordelijk is. Samen met de bewoners wil GroenLinks Nieuwegein op zoek naar de meest geschikte en gemakkelijkste vorm om invloed te hebben en initiatieven te ontplooien. Daarbij beweegt de gemeente mee en gebruikt kennis die bij inwoners aanwezig is.

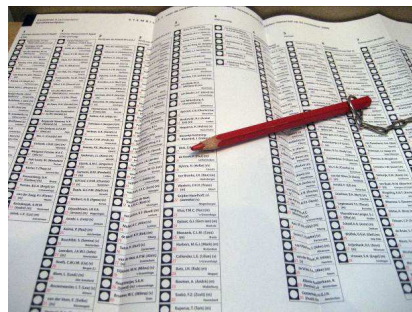
De gemeente staat voor jouw **vrijheid**. In een open gemeente kun je zijn wie je bent en zeggen wat je vindt. Dit recht op verschil bestaat alleen als de (lokale) democratie goed functioneert. Democratie is er voor iedere burger. Grenzen worden bewaakt en rechten beschermd. Voor discriminatie is geen ruimte, we werken aan verdraagzaamheid.

Gemeente Nieuwegein kan alleen een open gemeente zijn als er **veiligheid** is. De veiligheid op straat en de leefbaarheid van de buurt zijn gebaat bij een daadkrachtig optreden tegen criminaliteit. GroenLinks Nieuwegein vindt het ontoelaatbaar dat inwoners zich onveilig voelen in hun eigen omgeving, worden weggepest of mishandeld. Straffen kan hard nodig zijn, maar voor GroenLinks is dat nooit het hele verhaal. Beter is het voorkomen van criminaliteit: hier willen wij in Nieuwegein veel meer aandacht voor. Wij houden scherp in de gaten wat de oorzaken zijn van ongewenst gedrag. Vroegtijdige

signalering is een must. En alle partners denken mee.

De inwoners van Nieuwegein horen tevreden te zijn over de **gemeentelijke dienstverlening**. Wij zetten in op gemak

door meer digitaal te doen, maar mensen kunnen altijd terecht bij een loket. Daar worden ze op een persoonlijke manier benaderd en geholpen bij het oplossen van hun problemen, en beantwoording van al hun vragen. Ook wordt privacy en transparantie bij digitale dienstverlening gewaarborgd.

A. Vertrouwen in inwoners

1. GroenLinks vindt het van groot belang dat inwoners tijdig kunnen participeren in belangrijke beslissingen in de gemeente en dan ook daadwerkelijk invloed hebben: beginspraak.
2. Meepraten en invloed uitoefenen begint in de wijken. Om zo veel mogelijk mensen erbij te betrekken gaan we met verschillende manieren van inspraak experimenteren. Het huidige digitale inwonerspanel zou hier bijvoorbeeld een belangrijke rol in kunnen spelen. Belangrijk aandachtspunt is dat dit niet te vrijblijvend wordt vormgegeven en inwoners daadwerkelijk zeggenschap krijgen.
3. Inwoners moeten de kans krijgen grote en kleine zaken bij de gemeenteraad op de agenda te zetten. Een burgerinitiatief is hier een vorm van, maar ook het stimuleren van inspreken en/of raadsleden rechtstreeks aanschrijven zou meer onder de aandacht gebracht kunnen worden.
4. Om daadwerkelijk gezamenlijk op te trekken in de stad ziet GroenLinks graag dat de gemeente regelmatig overlegt met belangrijke organisaties zoals welzijnsinstellingen, woningcorporaties, ondernemers, wijknetwerken en/of andere adviesraden.
5. Vrijwilligerswerk wordt goed ondersteund met een steunpunt. Hier kunnen vrijwilligers terecht voor vragen en hulp, maar ook voor ideeën.

B. Dienstverlening is klantvriendelijk

1. Medewerkers aan het loket zijn klantvriendelijk, denken mee en kennen de inwoners:
 - 1.1. Er wordt geïnvesteerd in professionaliteit en scholing van gemeentelijke medewerkers.
 - 1.2. De dienstverlening, de organisatie en de structuur zijn dusdanig dat er mee bewogen kan worden met een veranderende bevolking.
 - 1.3. Medewerkers hebben kennis van de verschillende groepen binnen Nieuwegein en kunnen hier op constructieve wijze mee omgaan.
2. We willen dat de tevredenheid van de dienstverlening van de gemeente Nieuwegein regelmatig gemeten wordt. Aan de hand van de uitkomsten worden snel verbeteringen doorgevoerd.
3. GroenLinks vindt het belangrijk dat medewerkers van de gemeente weten wat er speelt in Nieuwegein. Zij gaan vaker de straat op om problemen te achterhalen en oplossingen te bespreken met inwoners.
4. Iedereen heeft gemakkelijke toegang tot gemeentelijke informatie. De informatie is vraaggericht en gemakkelijk vindbaar aangeboden: dit wordt regelmatig getest door een inwonerpanel. Ook voor mensen zonder internet moet de informatie gemakkelijk te verkrijgen zijn.
5. De dienstverlening van de gemeente wordt zoveel mogelijk digitaal aangeboden. Dit betekent echter niet dat een telefonische en baliecontacten minder belangrijk worden en van mindere kwaliteit worden.
6. GroenLinks vindt het van groot belang dat digitale informatie goed beschermd wordt:
 - 6.1. De gemeentelijke websites worden beter beveiligd tegen virussen en cyberaanvallen waardoor de digitale dienstverlening stabiel en betrouwbaar is.
 - 6.2. (Digitale) gegevens van inwoners worden beter beschermd en blijven privé. Inzage in persoonsgegevens en digitale dossiers van burgers wordt alleen verstrekt ná toestemming van betrokkene.

C. De gemeente is transparant en integer

1. We vinden het van groot belang dat de gemeente inwoners op heldere wijze informeert over wat wel/niet is bereikt, en wat de financiële gevolgen zijn. Inwoners hebben het recht om te weten of gemeenschapsgelden goed worden besteed.
2. De gemeentelijke rekenkamer doet regelmatig onderzoek naar de besteding van gelden.
3. De gemeente is transparant over wie waarvoor subsidie ontvangt: we willen dat er een openbaar subsidieregister komt.
4. Het vertrouwen in de democratie heeft hoge prioriteit: Gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie laten in ieder geval 2x in een raadsperiode de integriteit doorlichten
5. Raadsleden moeten goed opgeleid en ondersteund worden, met name op de transitieonderwerpen.

D. De gemeentelijke organisatie

1. GroenLinks vindt het van groot belang dat de dienstverlening kwalitatief goed op orde is.
2. De inhuur van externen wordt nog verder beperkt. Bij noodzaak van het inhuren van externen (bijvoorbeeld bij heel specialistisch en tijdelijk werk) willen we dat gekeken worden naar de mogelijkheid tot gezamenlijk inhuren met de regionale partners.
3. Jaarlijks is er een tevredenheidsonderzoek onder de medewerkers van de gemeentelijke organisatie.
4. De gemeenteraad krijgt voldoende ondersteuning om zijn taken naar behoren te kunnen uitvoeren.
5. Inwoners kunnen altijd snel en gemakkelijk terecht bij hun gemeente. We willen dat de uitvoering van de gemeentelijke taken zoveel mogelijk dicht bij de inwoners worden georganiseerd.
6. Politiek en bestuur van de gemeente Nieuwegein dienen altijd zichtbaar te zijn voor de inwoners.
7. Samenwerking met andere gemeenten moet kwaliteit en efficiëntie opleveren. We vinden het ook van belang dat bij de samenwerking de gemeenteraad verantwoordelijk blijft voor het beleid en de resultaten.
8. Medewerkers worden goed voorbereid op de verandering in hun takenpakket die een gevolg zijn van het overhevelen van rijksoverheidstaken naar de gemeente.

GroenLinks Nieuwegein heeft de afgelopen jaren het voortouw genomen in het beter toegankelijk maken van het Raads Informatie Systeem (RIS).

E. Openbare Orde en Veiligheid

1. GroenLinks Nieuwegein wil voor elke wijk een veiligheidsplan. Samen met bewoners, politie, instellingen, bedrijven en gemeente worden onveilige punten gesignaleerd en oplossingen gezocht.
2. Buurttoezicht kan bijdragen aan meer veiligheid, maar moet ook bijdragen aan saamhorigheid/sociale cohesie. Hierbij moet goed opgepast worden dat dit geen 'buurtwachters' worden.
3. Samen met de bewoners houdt de gemeente de buurt schoon: Nieuwegein verstrekt grijpers voor het opruimen van klein afval (tegengaan van zwerfvuil).
4. We vinden inbraakpreventie belangrijk: de gemeente stimuleert inwoners te voldoen aan het politiekeurmerk Veilig Wonen.
5. Bij kleine problemen/conflicten tussen buurtgenoten zien we het belang om buurtbemiddeling in te schakelen. Buurtbemiddeling moet hierin wel worden gefaciliteerd als professionele organisatie.
6. Er zijn voldoende andere wettelijke maatregelen die kunnen worden ingezet bij het handhaven van de veiligheid. Cameratoezicht, preventief fouilleren, mosquito's, gebiedsontzeggingen en samscholingsverboden beperken de mensen in hun grondrecht om te gaan en staan waar ze willen. GroenLinks vindt dat hier heel terughoudend mee omgegaan moet worden. Het is van groot belang dat een zorgvuldige afweging gemaakt wordt tussen veiligheid en privacy en grondwetschending.
7. We hechten groot belang aan het programma tegen huiselijk geweld: dit blijft bestaan en wordt geïntensiveerd.
8. Alcoholmisbruik onder jongeren wordt tegengegaan en samen met opvoeders wordt een actieplan opgesteld

De afdeling helpt zelf ook mee met het opruimen van zwerfafval

F. Internationaal: denk globaal, handel lokaal

1. De gemeente streeft momenteel naar 100% duurzame inkoop, maar kijkt alleen naar inkoop van bedragen boven de € 50.000. GroenLinks wil dat ook bedragen onder de 50.000 meegenomen worden in dit streven naar 100%.
2. Het huidige mondiale beleid wordt geëvalueerd waaronder de stedenbanden. We willen dat Nieuwegein zich blijft inspannen voor het jaarlijks behouden van de titel Fairtrade Gemeente.
3. Bij het vaststellen, evalueren maar ook uitvoeren van globaal beleid willen we dat inwoners actief betrokken worden.
4. Er zijn nieuwe millenniumdoelen vastgesteld. GroenLinks ziet graag dat deze een plek krijgen binnen het mondiale beleid.

G. Betrokkenheid van iedereen

1. GroenLinks vindt het van groot belang dat alle overheidsinstellingen beleid hanteren dat zowel qua interne als externe uitvoering dusdanig is dat niemand in Nieuwegein uitgesloten wordt en gelijke kansen biedt.
2. Discriminatie is niet toegestaan en wordt stevig aangepakt.
3. Het personeelsbestand van de gemeente is een afspiegeling van de lokale samenleving. We willen dat hiervoor een plan wordt opgesteld.
4. Alle gesubsidieerde instellingen worden gestimuleerd om diversiteitsbeleid te ontwikkelen.
5. De gemeente vergaart kennis over emancipatie en diversiteit en maakt hierbij gebruik van bestaande kenniscentra. We vinden het hierin van belang dat de gemeente zoekt naar samenwerkingsverbanden met religieuze en levensbeschouwelijke organisaties.
6. De gemeente ondersteunt emancipatie van 'minderheden binnen culturele en religieuze groepen. Minderheden die zich organiseren, worden door de gemeente ondersteund
7. De gemeente stimuleert dat zorginstellingen en bejaardentehuizen homovriendelijk zijn (zoals bijvoorbeeld met behulp van het keurmerk "De Roze Loper").
8. Het is onaanvaardbaar wanneer mensen uit hun buurt worden weggepest. GroenLinks wil dat dit voorkomen wordt (zie ook hoofdstuk 2).

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2014

SPEERPUNTEN

1. Nieuwegein blijft groen, dus niet bouwen in het groen.
2. In Nieuwegein wordt niet geboord naar schaliegas.
3. Nieuwegein wordt de eerste gemeente waar vuurwerk centraal wordt afgestoken in plaats van door particulieren.
4. De kwaliteit van zorg en welzijn blijft bestaan met ruimte voor bewonersinitiatieven en kleinschalig georganiseerde thuiszorg.
5. De gemeente wordt verantwoordelijk voor de jeugdzorg; de voortgang en kwaliteit van de jeugdzorg blijft gewaarborgd.
6. Werkzoekenden worden in samenspraak met het bedrijfsleven adequaat toe geleid naar een baan.
7. Lokale ondernemers die de omslag naar duurzaamheid willen maken, worden gestimuleerd.
8. De gemeente faciliteert waar mogelijk bewonersinitiatieven en sluit daarmee aan op de daadkracht van bewoners.
9. De gemeente Nieuwegein denkt globaal, handelt lokaal en stimuleert de lokale bedrijven, instellingen, scholen en inwoners dit ook te doen.
10. De gemeente is integer en informeert de inwoners tijdig en helder over haar plannen, wat wel en niet is bereikt en wat de financiële gevolgen zijn.

GROENLINKS